

Piiravate meetmete kokkuvõtte võrdluses kehtiva õigusega

Lühidalt

- **Riigil ei teki õigust kohaldada suure mõjuga kriisi lahendamiseks ulatuslikumaid isikute põhiõiguste ja -vabaduste piiranguid** võrreldes kehtivuse kaotavate seadustega (riigikaitse seadus, erakorralise seisukorra seadus, hädaolukorra seadus) või kehtima jäävate eriseadustega (korrakaitse seadus, julgeolekuasutuste seadus, kriminaalmenetluse seadus jpt).
- **N-õ tavaolukorras, enne suure mõjuga kriisi lahendamiseks väljakuulutatavat kriisiolukorda** saab piiravaid meetmeid ka edaspidi kohaldada kehtivate eriseaduste alusel (korrakaitse seadus, julgeolekuasutuste seadus, kriminaalmenetluse seadus).
- Valdavalt **säilivad** kehtivuse kaotavates seadustes (riigikaitse seadus, erakorralise seisukorra seadus ja hädaolukorra seadus) sätestatud **piiravad meetmed** ja nende kohaldamise **tingimused ehk lävend**. Muudatused:
  - **samaväärsete olukordade regulatsioon ühtlustatakse**, st edaspidi: a) on erakorralise seisukorra ja sõjaseisukorra meetmed täpselt ühesugused; b) kehtivad erakorralise seisukorra ajal kehtestatud piiravad meetmed edasi ka pärast sõjaseisukorra väljakuulutamist, kui seda on vaja sõjaseisukorra lahendamiseks;
  - **COVID-19 kriisi õppetundide alusel võib** edaspidi: a) teha elutähtsa teenuse osutajale ettekirjutuse mitte ainult eriolukorra ajal, vaid ka enne seda, kui see aitab ära hoida teenuse ulatuslikku katkestust või teenust taastada; b) piirata sideteenust ja sidevõrgule juurdepääsu mitte ainult eriolukorra, vaid ka kriisiolukorra, sh erakorralise seisukorra ja sõjaseisukorra ajal;
  - **luuakse suure mõjuga kriisi ühetaolise lahendamise süsteem**. Nt edaspidi võib seni sõjalise kriisi ja eriolukorra ajaks ette nähtud töökohustust kohaldada ka eriolukorra lävendi alla jääva suure mõjuga tsiviilkriisi ajal.
- **Piiravate meetmete kohaldamise õigust laiendatakse minimaalselt:**
  - erakorralise ja sõjaseisukorra lahendamiseks antakse Kaitsevägele õigus ning laiendatakse kehtivat Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) õigust piirata sõnumisaladuse õigust ning kodu, perekonna- ja eraelu puutumatuse õigust.
- Ka **kriisiolukorra ajal** võib piiravaid meetmeid kohaldada rangelt sätestatud tingimustel – üksnes sel juhul, kui need aitavad kriisiolukorda lahendada.

Pikemalt

Eelnõu koondab kriiside lahendamiseks kehtivas õiguses sätestatud meetmed, et muuta riigipoolne reageerimine sujuvamaks ja tõhusamaks. Kui olukorra lahendamiseks on sobilik ja vajalik rohkem kui ühe meetme kohaldamine, tuleks kohaldada meedet, mis nii mõjutatud isikut kui ka üldsust eeldatavalt kõige vähem kahjustab. **Kohaldada võib ainult sellist meedet, mis on proportsionaalne, arvestades meetmega taotletavat eesmärki ja kiireloomulist kohaldamist nõudvat olukorda.** Meetmega saavutatav kasu ei tohi olla selgelt ebaproportsionaalne meetme rakendamise tagajärjel tekkiva kahjuga. **Meedet võib kohaldada vaid nii kaua, kui selle eesmärk on saavutatud või seda ei ole enam võimalik saavutada.**

Praegused eriolukorra ajal kohaldatavad meetmed nagu liikumise piiramine (viibimiskeeld) ning sideteenusele ja sidevõrgule juurdepääsu piiramine sätestatakse eelnõus kriisiolukorras kohaldatavate meetmetena. Seejuures ei ole tegemist uute meetmetega ja neid kohaldatakse

praegu ka n-ö tavaolukorras: elektroonilise side seaduse alusel saab sideettevõtja piirata sideteenuse osutamist ning korrakaitseorgan võib tavaolukorras kohaldada viibimiskeeldu korrakaitseseaduse alusel riikliku järelevalve tegemisel. Kehtivas õiguses võib ilma põhiseaduslike erikordadeta viibimiskeeldu kohaldada nt Päästeamet päästetööde tegemiseks, PPA avaliku korra tagamiseks, Terviseamet nakkushaiguse tõrjeks, Kaitsepolitsei amet nt lõhkeainega seotud sündmuse lahendamiseks või Põllumajandus- ja Toiduamet loomataudi tõrjeks.

Tavasündmuste lahendamiseks kehtivad jätkuvalt eriseadused, kus asutustele on sündmuste lahendamiseks ette nähtud vastavad meetmed, enne kui olukord eskaleerub ja välja peab kuulutama kriisiolukorra või eriolukorra, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra. Näiteks ulatusliku metsatulekahju korral lahendab Päästeamet sündmust päästeseaduse alusel, mis annab talle õiguse kasutada sündmuse lahendamiseks vajalikke meetmeid (nt isikute rakendamine päästetööle, päästesündmuseks vajalike asjade sundkasutamine jne), nakkushaiguse puhangu korral lahendab Terviseamet sündmust nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse järgi (seadus annab Terviseametile nt õiguse sulgeda asutusi ja ettevõtteid, kehtestada liikumisvabaduse piiranguid, keelata avalikud koosolekud jne), massilise korratuse olukorda lahendab PPA korrakaitseseaduse järgi (seadus annab PPA-le õiguse nt kohaldada viibimiskeeldu, peatada sõidukeid, isikuid kinni pidada, asju läbi vaadata või siseneda valdusesse). Seejuures on ka osa kehtivaid eriolukorra meetmeid kohaldatavad ilma eriolukorra või ka hädaolukorrata. Kui asutusele tema eriseadusega ettenähtud meetmetest ei piisa või sündmus eskaleerub nii suureks, et vaja on paljude asutuste koordineeritud lähenemist ning kõrgematasemelist juhtimist, siis eelnõu jõustumisel on Vabariigi Valitsusel võimalik otsustada, et tegu on kriisiolukorraga.

Töökohustus asendatakse eelnõus kodanikukohustuse mõistega ja seda võib rakendada kriisiolukorras. Praeguses õigusruumis on see lubatud eriolukorras, kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni korral, Päästeametil päästesündmuse lahendamiseks ning PPA-l korrakaitseseaduse alusel ohu likvideerimiseks.

Kehtivas riigikaitseseaduses sätestatud kõrgendatud kaitsevalmiduse, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni meetmed ning nende kohaldamise lävendid ei muutu.

Eelnõuga muudetakse dokumendi kaasaskandmise kohustuse lävendit. Praegu erakorralise seisukorra ajal kasutatav meede on eelnõu kohaselt kohaldatav kriisiolukorras. Meetme rakendamise eesmärk on kontrollida nende isikute isikusamasust, kes liiguvad nt strateegilise tähtsusega hoonete ümbruses või liikumispiirangute kehtimise ajal tänavatel.

Lisaks koondatakse võrreldes kehtiva õigusega erakorralise ja sõjaseisukorra lahendamiseks vajalikud piiravad meetmed. Erakorralise seisukorra seaduse kohaselt loetakse sõjaseisukorra väljakuulutamisel erakorraline seisukord lõppenuks. Praktikas toob see aga kaasa selle, et kõik meetmed, mis on vajalikud põhiseadusliku korra kaitsmiseks (nt politseitund, riiki sissesõidu ja riigist väljasõidu piirangud, streikide ja töösulgude keelamised, toiduainete ja mootorikütuse müügi erikorrad jne), muutuvad kehtetuks ning see seab suurde ohtu edasise põhiseadusliku korra kaitsmise. Piir põhiseadusliku korra kaitsmise ja riigi sõjalise kaitsmise vahel on õhuke. Seetõttu on oluline, et erakorralise ja sõjaseisukorra meetmed oleks sarnased ja vajadusel jätkuksid ühest olukorrast teise üleminekul.

Täiendavalt sätestatakse uute meetmetena Vabariigi Valitsuse volitusel PPA-le ja Kaitseväele õigus piirata sõnumisaladuse õigust ning kodu, perekonna- ja eraelu puutumatuse õigust, et

kasutada vajadusel kõiki riigi käsutuses olevaid vahendeid. Need meetmed on lubatud ainult siis, kui need on erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks möödapääsmatult vajalikud.

Kehtivas riigikaitseseaduses sätestatud üldvolituse alusel on võimalik kohaldada ka seaduses otsesõnu nimetamata piiravaid meetmeid, kui need on vältimatult vajalikud olukorra lahendamiseks. Üldvolitus tähendab aga määramatust nii kohaldaja, adressaadi kui ka täpsemate tingimuste osas. **Eelnõuga lisatakse piiravate meetmete kataloogi seni sätestamata meetmeid, et vähendada üldvolituse kasutamise võimalust.**

Kokkuvõtvalt koondab ja täpsustab eelnõu kriiside lahendamiseks vajalikke meetmeid, tagades ülemineku tavaolukorrast kriisiolukorda ning parandab riigi võimalusi reageerida kiirelt ja proportsionaalselt.

Tabel 1. Piirava meetme kohaldamise lävendi võrdlus

Piirav meede	Uus meede:	
	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Eelnõu</i>
<u>Sõnumisaladuse õiguse piiramine</u>	Igal ajal - julgeolekuasutused, järelevalveasutused	Igal ajal - julgeolekuasutused, järelevalveasutused Erakorraline seisukord, sõjaseisukord - Kaitsevägi
<u>Kodu, perekonna- ja eraelu puutumatuse õiguse piiramine</u>	Igal ajal - julgeolekuasutused, järelevalveasutused	Igal ajal - julgeolekuasutused, järelevalveasutused Erakorraline seisukord, sõjaseisukord - Kaitsevägi
<u>Infoühiskonna teenuste piiramine</u>	-	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord

Meetme kohaldamise lävend muutub järgmistel meetmetel:		
Piirav meede	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Eelnõu</i>
Sideteenuse ja sidevõrgule juurdepääsu piiramine	Eriolukord	Kriisiolukord, sh riigikaitseline kriisiolukord (mobilisatsioon, demobilisatsioon, erakorraline seisukord, sõjaseisukord)
Liikumise piiramine	Igal ajal – eriseadustes sätestatud tingimustel Eriolukord, erakorraline seisukord	Igal ajal – eriseadustes sätestatud tingimustel Kriisiolukord, sh riigikaitseline kriisiolukord (mobilisatsioon, demobilisatsioon, erakorraline seisukord, sõjaseisukord)
Ettekirjutus (elutähtsa teenuse osutajale kohustus osutada elutähtsat teenust erinevalt kokkulepitust)	Eriolukord	Elutähtsa teenuse ulatuslik katkestus või selle oht
Isikut tõendava dokumendi kaasaskandmine	Erakorraline seisukord	Riigikaitseline kriisiolukord (mobilisatsioon, demobilisatsioon, erakorraline seisukord, sõjaseisukord)
Kodanikukohustus	Kõrgendatud kaitsevalmidus, mobilisatsioon, demobilisatsioon, sõjaseisukord	Kriisiolukord, sh riigikaitseline kriisiolukord (mobilisatsioon, demobilisatsioon, erakorraline seisukord, sõjaseisukord)
Ühekordne kriisiülesanne	Kõrgendatud kaitsevalmidus, mobilisatsioon, demobilisatsioon, sõjaseisukord	Kriisiolukord, sh riigikaitseline kriisiolukord, erakorraline seisukord, sõjaseisukord

Püsiv kriisiülesanne	Kõrgendatud kaitsevalmidus, mobilisatsioon, demobilisatsioon, sõjaseisukord	Kriisiolukord, sh riigikaitseline kriisiolukord (mobilisatsioon, demobilisatsioon, erakorraline seisukord, sõjaseisukord)
Teadete ja õigusaktide avaldamise kohustus	Hädaolukorra oht, hädaolukord, eriolukord, Kõrgendatud kaitsevalmidus, mobilisatsioon, demobilisatsioon, sõjaseisukord	Kriisiolukord, sh riigikaitseline kriisiolukord (mobilisatsioon, demobilisatsioon, erakorraline seisukord, sõjaseisukord)
Keelutund	Erakorraline seisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
Ettevõtja, ühingu ja sihtasutuse tegevusele tingimuste seadmine või tegevuse peatamine	Erakorraline seisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
Teabele juurdepääsu piiramine	Erakorraline seisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord

	Meetme kohaldamise lävend ei muutu järgmistel meetmetel:	
Asja sundkasutusse võtmine ja sundvõõrandamine	Eriolukord, kõrgendatud kaitsevalmidus, sõjaseisukord, mobilisatsioon ja demobilisatsioon	Eriolukord, riigikaitse kriisiolukord (mobilisatsioon, demobilisatsioon, erakorraline seisukord, sõjaseisukord)
Avaliku koosoleku pidamine ja ürituse korraldamise keelamine	Eriolukord, erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Eriolukord, erakorraline seisukord, sõjaseisukord
Kaitseväekohustuslase Eestist lahkumise piiramine	Mobilisatsiooni ettevalmistamine, kõrgendatud kaitsevalmidus, sõjaseisukord	Riigikaitse kriisiolukord (mobilisatsioon, demobilisatsioon, erakorraline seisukord, sõjaseisukord)
Kriisiülesande täitmiseks vajaliku töökohustusega isiku Eestist lahkumise piiramine	Kõrgendatud kaitsevalmidus, sõjaseisukord	Riigikaitse kriisiolukord (mobilisatsioon, demobilisatsioon, erakorraline seisukord, sõjaseisukord)
Sõjarelva kasutamine	Kõrgendatud kaitsevalmidus, sõjaseisukord	Riigikaitse kriisiolukord (mobilisatsioon, demobilisatsioon, erakorraline seisukord, sõjaseisukord)
Streikide ja töösulgude keelamine	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
Majandustegevuse piiramine	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
Teabe levitamise keelamine	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
Meediateenuse osutamise ja ajakirjandusväljaande väljaandmise piiramine	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
Sidevahendite kasutamise piiramine	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord

Tabel 2. Piiravate meetmete võrdlus

Asja sundkasutusse võtmine ja sundvõõrandamine

<i>Piirav meede:</i>	<i>Kehtiv regulatsioon</i> Hädaolukorra seadus	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
	<p>§ 27. Vallasasja sundvõõrandamine (1) Eriolukorra juht ja eriolukorra tööde juht võivad otsustada kütteaine, toidu, ravimi või muu äratarvitatava vallasasja sundvõõrandamise riigi omandisse, kui asi on vältimatult vajalik eriolukorra töö tegemiseks ning muud võimalused asja õigeaegseks saamiseks puuduvad või on ebamõistlikult koormavad. (2) Käesolevas paragrahvis sätestatud korras ei sundvõõranda raha ega isikule kuuluvat vara, millele ei saa pöörata täitemenetluses sissenõuet.</p> <p>§ 28. Asja sundkasutus (1) Eriolukorra juht ja eriolukorra tööde juht võivad otsustada kinnisasja või selle osa, ehitise, sõiduki, masina, seadme või muu käesoleva seaduse §-s 27 nimetatata vallasasja ajutisse sundkasutusse võtmise, kui asja kasutamine on vältimatult vajalik eriolukorra töö tegemiseks ning muud võimalused asja õigeaegseks kasutamiseks puuduvad või on ebamõistlikult koormavad. (2) Asja sundkasutus lõpeb eriolukorra juhi või eriolukorra tööde juhi määratud ajal, kuid kõige hiljem eriolukorra lõpetamisel.</p>	<p>§ 110. Asja sundkasutusse võtmine ja sundvõõrandamine (1) Riigikaitse kriisiolukorras ja eriolukorras võib Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Päästeamet, Kaitseväge või Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus võtta ajutiselt valitsusasutuse kasutusse isiku valduses oleva asja juhul, kui see on vajalik riigikaitse kriisiolukorra ja eriolukorra lahendamiseks või lahendamise toetamiseks, sealhulgas ulatusliku evakuatsiooni, varjumise, lisaõppekogunemise, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni läbiviimise tagamiseks või käesoleva seaduse § 131 lõike 1 punktides 1 ja 3 sätestatud rahvusvahelises sõjalises koostöös osalemiseks. /.../</p>

§ 29. Asja sundvõõrandamine ja sundkasutusse võtmine ning hüvitise maksmine

(1) Asja sundvõõrandab või võtab sundkasutusse eriolukorra juhi või eriolukorra tööde juhi määratud ametiisik.

(2) Eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja asja sundvõõrandav ametiisik võivad kohustada sundvõõrandatava või sundkasutusse võetava asja omanikku või valdajat toimetama vallasasja selle üleandmiseks määratud kohta.

/.../

Riigikaitseseadus

§ 82¹. Asja sundkasutusse võtmine ja sundvõõrandamine

(1) Kaitsevägi, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus ja Vabariigi Valitsuse volitatud täidesaatva riigivõimu asutus võib kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal võtta ajutiselt täidesaatva riigivõimu asutuse kasutusse isiku valduses oleva asja juhul, kui see on vältimatult vajalik kõrgendatud kaitsevalmiduse, mobilisatsiooni või demobilisatsiooni korraldamiseks või sõjaseisukorra lahendamiseks, sealhulgas riigikaitseülesande täitmise toetamiseks, lisaõppekogunemise korraldamiseks või käesoleva seaduse § 29 lõike 1 punktides 1 ja 3 sätestatud rahvusvahelises sõjalises koostöös osalemiseks.

(2) Kaitsevägi, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus ja Vabariigi Valitsuse volitatud täidesaatva riigivõimu asutus võib käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kasutusse võetava asja sundvõõrandada riigi omandisse, kui asi kasutamise käigus tõenäoliselt hävib või ei ole pärast kasutamist muul objektiivsel põhjusel isikule tagastatav.

/.../

	Lisaks võimalik kohaldada asja sundkasutust ja sundvõõrandamist päästesündmusel päästeseaduse § 20 lg 1 alusel.	
Olukord:	Eriolukord, kõrgendatud kaitsevalmidus, sõjaseisukord, mobilisatsioon, demobilisatsioon	Eriolukord, riigikaitseline kriisiolukord. Lisaks ka päästesündmus.
Kohaldamise otsustab:	Eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht, tema määratud ametiisik (HOS); Kaitsevägi, RKIK, Vabariigi Valitsuse volitatud täidesaatva riigivõimu asutus (RiKS).	Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Päästeamet, Kaitsevägi või Vabariigi Valitsuse volitatud valitsusasutus

Sideteenuse ja sidevõrgule juurdepääsu piiramine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	<p>Elektroonilise side seadus</p> <p>Tavaolukorras (lepingus reguleeritud juhul) kohaldatakse elektroonilise side seaduse § 66 (juurdepääsu piiramine sidevõrgule) ja § 98 (sideteenuse osutamise piiramine)</p> <p>Hädaolukorra seadus</p> <p>§ 33. Ettekirjutus ja haldussunnivahendi kohaldamine</p> <p>/.../</p> <p>(2) Eriolukorra juhul on õigus eriolukorra ajal panna sideettevõtjale ettekirjutusega kohustus piirata lõppkasutajale sideteenuse osutamist või juurdepääsu sidevõrgule, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamiseks.</p> <p>/.../</p>	<p>§ 47. Sideteenuse ja sidevõrgule juurdepääsu piiramine</p> <p>Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus võib kriisiolukorras panna sideettevõtjale ettekirjutusega kohustuse piirata arvestades olemasolevaid tehnoloogilisi lahendusi lõppkasutajale sideteenuse osutamist või juurdepääsu sidevõrgule, kui see on vajalik kriisiolukorra lahendamiseks.</p>
Olukord:	Tavaolukord, eriolukord	Kriisiolukord
Kohaldab:	Sideettevõtja, eriolukorra juht	Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus

Liikumise piiramine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
<i>Piirav meede:</i>	<p data-bbox="689 312 934 344">Korrakaitseseadus</p> <p data-bbox="421 352 680 384">§ 44. Viibimiskeeld</p> <p data-bbox="421 387 1193 603"><i>(1) Politsei või seaduses sätestatud juhul muu korrakaitseorgan võib ajutiselt keelata isiku viibimise teatud isiku läheduses või teatud kohas, kohustada teda selle isiku lähedusest või sellest kohast lahkuma või isikule või kohale teatud kaugusele lähenemisest hoiduma järgmistel juhtudel:</i></p> <ol data-bbox="421 606 1193 826" style="list-style-type: none"> <i>1) isiku elu või tervist ähvardava vahetu ohu korral;</i> <i>2) ülekaaluka avaliku huvi kaitseks;</i> <i>3) kõrgendatud ohu väljaselgitamiseks või tõrjumiseks;</i> <i>4) kaitstava isiku või valvatava objekti ohutuse tagamiseks;</i> <i>5) süüteo menetluse läbiviimise tagamiseks või</i> <i>6) riikliku järelevalve meetme kohaldamise tagamiseks.</i> <p data-bbox="663 866 956 898">Hädaolukorra seadus</p> <p data-bbox="421 906 1193 938">§ 31. Viibimiskeeld ja muud liikumisvabaduse piirangud</p> <p data-bbox="421 941 1193 1228"><i>(1) Vabariigi Valitsus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja eriolukorra juhi määratud ametiisik võivad kohustada isikut eriolukorra piirkonnast või selle osast lahkuma ning keelata tal eriolukorra piirkonnas või selle osas viibida, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamiseks (edaspidi viibimiskeeld). Võimaluse korral säilitatakse isikule juurdepääs tema elu- või tööruumile.</i></p> <p data-bbox="421 1236 1193 1377"><i>(2) Kui viibimiskeeld kehtestatakse määramata arvu isikute suhtes üldkorraldusena, tagab viibimiskeelu kohaldamise otsustaja viibimiskeelu koha tähistamise arusaadaval viisil. Kui määramata arvu isikute suhtes kehtestatud</i></p>	<p data-bbox="1216 312 1570 344">§ 48. Liikumise piiramine</p> <p data-bbox="1216 347 2038 563"><i>(1) Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus võib kriisiolukorras ajutiselt keelata isiku viibimise teatud kohas või kohustada teda sellest kohast lahkuma, samuti ajutiselt keelata isikul teatud kohast lahkumise ning kehtestada muid nõudeid ja tingimusi isikute liikumisele avalikus kohas, kui see on vajalik kriisiolukorra lahendamiseks.</i></p> <p data-bbox="1216 571 1272 603"><i>/.../</i></p>

viibimiskeeld hõlmab suuremat kui ühe ruutkilomeetri suurust ala, avalikustatakse teave viibimiskeelu kohta viivitamata massiteabevahendites.

(3) Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht võivad kehtestada korraldusega käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatata liikumisvabaduse piirangu eriolukorra piirkonnas, kui see on vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viibimiskeeld, lõikes 3 nimetatud liikumisvabaduse piirang või muu liikumisvabaduse piirang kehtib korralduses määratud ajani, kuid kõige kauem eriolukorra lõpetamiseni.

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus

§ 27. Karantiini kehtestamine ja lõpetamine

(1) Karantiin on eriti ohtliku nakkushaiguse haiguskoldest väljapoole leviku vältimiseks või tõkestamiseks kohaldatav:

1) viibimiskeeld korrakaitseseaduse tähenduses;

/.../

§ 28. Nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamine

/.../

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud terviseuuringuks ja nakkushaiguse diagnoosimiseks võib kohustada isikuid, kes asuvad haiguskoldes või piirkonnas, kus on oht haiguskolde tekkimiseks, ja nendega seotud nakkuskahtlaseid isikuid. Terviseuuringust ja nakkushaiguse diagnoosimisest keeldumisel võib kohaldada isikute suhtes käesolevas seaduses sätestatud viibimiskeeldu või liikumisvabaduse piirangut.

/.../

	<p>(5) Eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks võib Terviseamet, kui see on vältimatult vajalik, haldusaktiga lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud meetmetele ja piirangutele ajutiselt: /.../ 3) kehtestada muid liikumisvabaduse piiranguid.</p> <p style="text-align: center;">Erakorralise seisukorra seadus</p> <p>§ 18. Erakorralise seisukorra juht /.../ (2) Erakorralise seisukorra juht võib erakorralise seisukorra ajal Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks: /.../ 5) piirata liikumisvabadust Eesti territooriumil või selle osal; /.../</p>	
Olukord:	Tavaolukorras riikliku järelevalve tegemine, eriolukord, erakorraline seisukord.	Kriisiolukord
Kohaldab:	PPA või seaduses sätestatud juhul muu korrakaitseorgan, Vabariigi Valitsus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja eriolukorra juhi määratud ametiisik, Terviseamet.	Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus

Avaliku koosoleku pidamise ja ürituse korraldamise keelamine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	Kogunemisvabaduse piirangud võivad olla selle keelamine (nt KorS § 62, HOS § 32 lg 1, ErSS § 17 lg 1 p 6, RiKS § 20 lg 2), laialisaatmine või muu lõpetamine (KorS § 73), osavõtjate arvu piiramine selle rahumeelsuse ja	<p>§ 49. Avaliku koosoleku pidamise ja ürituse korraldamise keelamine</p> <p>Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus võib eriolukorras, erakorralise või sõjaseisukorra ajal keelata avaliku</p>

<p><i>kontrollitavuse tagamiseks või üksikute isikute koosolekul osalemise või neil oma seisukohtade väljendamise keelamine (KorS § 71), samuti karistamine keelatud koosoleku korraldamise või sellel osalemise eest (KarS § 265) või koosoleku korraldamise eest seaduses sätestatud nõudeid rikkudes (KarS § 264¹). Kogunemisvabaduse piiranguks on ka ettekirjutus viia koosolek läbi muul ajal või muus kohas, kui on korraldaja soovinud (KorS § 69).</i></p> <p style="text-align: center;">Hädaolukorra seadus</p> <p>§ 32. Avalike koosolekute ja avalike ürituste pidamise piirangud</p> <p>(1) Vabariigi Valitsus ja eriolukorra juht võivad korraldusega piirata avalike koosolekute ja avalike ürituste pidamist eriolukorra piirkonnas või keelata nende pidamise eriolukorra piirkonnas, kui see on vältimatult vajalik eriolukorra väljakuulutamise põhjustanud hädaolukorra lahendamiseks.</p> <p>/.../</p> <p style="text-align: center;">Erakorralise seisukorra seadus</p> <p>§ 17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal</p> <p>(1) Erakorralise seisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks:</p> <p>/.../</p> <p>6) keelata koosolekute, demonstratsioonide ja pikettide korraldamise ning muud isikute kogunemised avalikes kohtades;</p> <p>/.../</p> <p style="text-align: center;">Riigikaitseseadus</p>	<p>koosoleku pidamise või avaliku ürituse korraldamise, kui see on vajalik kriisiolukorra lahendamiseks.</p>
--	--

	<p>§ 20. Isikute põhiõigusi ja -vabadusi piiravad meetmed sõjaseisukorra ajal /.../ (2) Vabariigi Valitsus võib kuni sõjaseisukorra lõppemiseni keelata avalikku korda ähvardava ohu ennetamiseks avalike ürituste ja koosolekute pidamise, sõltumata nende eesmärgist ning pidamise kohast. /.../</p> <p>Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seadus § 28. Nakkushaiguste epideemilise leviku tõkestamine /.../ (5) Eriti ohtliku nakkushaiguse leviku tõkestamiseks võib Terviseamet, kui see on vältimatult vajalik, haldusaktiga lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud meetmetele ja piirangutele ajutiselt: /.../ 3) kehtestada muid liikumisvabaduse piiranguid.</p>	
Olukord:	Tavaolukord, eriolukord eriolukorra piirkonnas, erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Eriolukord, erakorraline seisukord, sõjaseisukord.
Kohaldab:	Eriolukorra juht, Vabariigi Valitsus, Terviseamet	Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus

Teadete ja õigusaktide avaldamise kohustus

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	<p>Riigikaitseseadus § 15. Isikute põhiõiguste ja -vabaduste piiramine kõrgendatud kaitsevalmiduse ajal /.../ (4) Vabariigi Valitsus, peaminister ja Kaitseväe juhataja, samuti Kaitseväe juhataja volitatud ülem võib kõrgendatud</p>	<p>§ 50. Teadete ja õigusaktide avaldamise kohustus (1) Vabariigi Valitsus, kriisiolukorra juht, kriisiolukorra lahendamise eest vastutav asutus, samuti nende volitatud isik võivad kriisiolukorras kohustada massiteabevahendi valdajat, elektroonilise side ettevõtjat ning muud isikut avaldama või edastama arvestades olemasolevaid tehnoloogilisi lahendusi</p>

<p>kaitsevalmiduse ajal kohustada massiteabevahendi valdajat, elektroonilise side ettevõtjat ning muud isikut avaldama või edastama tasuta, muutmata kujul ja viivitamata või ettenähtud ajal sõjalise tegevuse ettevalmistamiseks, mobilisatsiooni või lisaõppekogunemise korraldamiseks, isiku valduses oleva asja sundkasutusse võtmise või selle sundvõõrandamise ja töökohustuse rakendamiseks, riigivara valitsemise üleandmiseks või ajutiseks kasutuseks võtmiseks, riigikaitseülesannete täitmiseks ja piiravate meetmete kohaldamiseks vajalikke teateid ning käesolevas seaduses sätestatud juhul õigusakte.</p> <p>/.../</p> <p>§ 11. Kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooniga seotud õigusaktide jõustumine ja avaldamine</p> <p>(1) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni korraldamiseks ning sõjaseisukorra lahendamiseks antud haldusakt, sealhulgas piiravate meetmete kohaldamise haldusakt jõustub selle teatavaks tegemisel vahetule täitjale või selle avaldamisel üleriigilise levikuga massiteabevahendis, kui õigusaktis eneses ei sätestata teist tähtaega või korda. See õigusakt avaldatakse ka Riigi Teatajas.</p> <p>/.../</p> <p style="text-align: center;">Hädaolukorra seadus</p> <p>§ 13. Massiteabevahendi valdaja ja elektroonilise side ettevõtja kohustused hädaolukorrast teavitamisel</p> <p>Vabariigi Valitsus, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud asutus võivad</p>	<p>tasuta, muutmata kujul ja ettenähtud ajal kriisiolukorra lahendamiseks vajalikke teateid, käitumisjuhiseid ning käesolevas seaduses sätestatud juhul õigusakte.</p> <p>(2) Käesoleva seaduse § 31 lõigete 5 ja 6 alusel määratud kriisiolukorra lahendamise eest vastutav asutus ja elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldaja võivad käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kujul kohustada massiteabevahendi valdajat, elektroonilise side ettevõtjat ning muud isikut avaldama või edastama tasuta, muutmata kujul ja ettenähtud ajal teate nende vastutada olevate sündmuste kohta, kui on vajalik teavitada suurel hulgal inimesi ja jagada käitumisjuhiseid.</p>
--	---

	<p>olemasolevatest tehnoloogilistest lahendustest lähtudes kohustada massiteabevahendi valdajat ja elektroonilise side ettevõtjat avaldama või edastama muutmata kujul ja tasuta teate hädaolukorra ohu, hädaolukorra ja selle lahendamise kohta, sealhulgas teate eriolukorra väljakuulutamise, muutmise või lõpetamise kohta, ning käitumisjuhiseid. Teade avaldatakse viivitamata või teate esitaja määratud ajal.</p> <p style="text-align: center;">Erakorralise seisukorra seadus</p> <p>17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal</p> <p>(1) Erakorralise seisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks: /.../</p> <p>17) esitada massiteabevahendite valdajatele erakorralise seisukorraga seotud teateid kohustuslikuks avaldamiseks massiteabevahendites.</p>	
Olukord:	Kõrgendatud kaitsevalmidus, mobilisatsioon, demobilisatsioon, lisaõppekogunemine, erakorraline seisukord, hädaolukorra oht, hädaolukord.	Kriisiolukord
Kohaldab:	Vabariigi Valitsus, peaminister ja Kaitseväge juhataja, Kaitseväge juhataja volitatud ülem, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht, Vabariigi Valitsuse määratud täidesaatva riigivõimu asutus või elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus.	Vabariigi Valitsus, kriisiolukorra juht, kriisiolukorra lahendamise eest vastutav asutus, samuti nende volitatud isik; elutähtsa teenuse korraldaja tema vastutusel oleva sündmuse kohta.

Isikut tõendava dokumendi kaasaskandmine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	§ 17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal (1) Erakorralise seisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks: /.../ 4) kehtestada dokumentide liigid, mis on nõutavad tänavatel ja muudes avalikes kohtades viibimiseks ajal, kui nimetatud kohtades viibimine on keelatud ilma vastavate dokumentideta, ja vajadusel nende dokumentide vormid.	§ 52. Isikut tõendava dokumendi kaasaskandmine Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus võib riigikaitseolukorras kohustada isikut avalikus kohas kaasas kandma isikut tõendavat või muud isikusamasuse tuvastamist võimaldavat dokumenti, kui see on vajalik kriisiolukorra lahendamiseks.
Olukord:	Erakorraline seisukord	Riigikaitseolukord
Kohaldab:	Vabariigi Valitsus	Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus

Kaitseväekohustuslase Eestist lahkumise piiramine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	§ 24. Isikute põhiõiguste ja -vabaduste piiramine mobilisatsiooni ettevalmistamiseks ja korraldamiseks (1) Vabariigi Valitsus võib mobilisatsiooni ettevalmistamiseks ja korraldamiseks kehtestada Eestist lahkumise keelu vähemalt 18-aastasele kaitseväekohustuslasele ning sõjaaja ametikohale nimetatud kaitseväekohustuseta Kaitseliidu tegevliikmele. /.../	§ 53. Kaitseväekohustuslase Eestist lahkumise piiramine (1) Vabariigi Valitsus võib riigikaitseolukorras mobilisatsiooni ettevalmistamiseks ja korraldamiseks kehtestada Eestist lahkumise keelu vähemalt 18-aastasele kaitseväekohustuslasele ning sõjaaja ametikohale nimetatud isikule, kui see on vajalik mobilisatsiooni korraldamiseks. /.../
Olukord:	Mobilisatsiooni ettevalmistus, mobilisatsioon, kõrgendatud kaitsevalmidus, sõjaseisukord	Mobilisatsiooni ettevalmistus, mobilisatsioon, riigikaitseolukord
Kohaldab:	Vabariigi Valitsus	Vabariigi Valitsus

Kriisiülesande täitmiseks vajaliku töökohustusega isiku Eestist lahkumise piiramine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	Riigikaitseseadus § 15. Isikute põhiõiguste ja -vabaduste piiramine kõrgendatud kaitsevalmiduse ajal (1) Vabariigi Valitsus võib kõrgendatud kaitsevalmiduse ajal kehtestada töökohustuse rakendamise tagamiseks Eestist lahkumise keelu töö- või teenistussuhtest tuleneva töökohustusega isikule. /.../	§ 54. Kriisiülesande täitmiseks vajaliku töökohustusega isiku Eestist lahkumise piiramine (1) Vabariigi Valitsus võib riigikaitse kriisilukorra ajal kehtestada Eestist lahkumise keelu kriisiülesande täitmiseks vajaliku töökohustusega isikule, kui tema Eestis viibimine on vajalik riigikaitse kriisilukorra lahendamiseks. /.../
Olukord:	Kõrgendatud kaitsevalmidus, sõjaseisukord	Riigikaitse kriisilukord
Kohaldab:	Vabariigi Valitsus	Vabariigi Valitsus

Sõjarelva kasutamine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	§ 9. Kõrgendatud kaitsevalmiduse korraldamise ja sõjaseisukorra lahendamise juhtimine /.../ (7) Vabariigi Valitsus võib kõrgendatud kaitsevalmiduse või sõjaseisukorra ajal anda Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitsepolitseiametile õiguse kasutada sõjarelvi, kui see on vältimatult vajalik riigi julgeoleku tagamiseks või riigi julgeolekut ähvardava vahetu ohu tõrjumiseks.	§ 55. Sõjarelvade kasutamine Vabariigi Valitsus võib riigikaitse kriisilukorras anda Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitsepolitseiametile õiguse kasutada sõjarelvi, kui see on vajalik riigikaitse kriisilukorra lahendamiseks.
Olukord:	Kõrgendatud kaitsevalmidus, sõjaseisukord	Riigikaitse kriisilukord
Kohaldab:	Vabariigi Valitsus	Vabariigi Valitsus

Keelutund

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	<p>Erakorralise seisukorra seadus</p> <p>§ 17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal</p> <p>(1) Erakorralise seisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks:</p> <p>/.../</p> <p>3) kehtestada politseitunni – keelu kindlaksmääratud ajavahemikul viibida tänavatel ja muudes avalikes kohtades ilma selleks eraldi väljaantava läbipääsuloata ja isikut tõendava dokumendita;</p> <p>/.../</p>	<p>§ 59. Keelutund</p> <p>(1) Vabariigi Valitsus võib erakorralise või sõjaseisukorra ajal keelata kindlaksmääratud ajavahemikus liikumise kogu riigis või suures osas riigi territooriumil (edaspidi <i>keelutund</i>), kui see on vajalik erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks.</p> <p>(2) Keelutunni kehtestamisest võib ette näha erandeid ja sellele võib kehtestada kõrvaltingimusi.</p>
Olukord:	Erakorraline seisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
Kohaldab:	Vabariigi Valitsus	Vabariigi Valitsus

Ettevõtja, ühingu ja sihtasutuse tegevusele tingimuste seadmine või tegevuse peatamine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	<p>Erakorralise seisukorra seadus</p> <p>§ 19. Mittetulundusühingute ja nende liitude, sealhulgas erakondade ning töötajate ja tööandjate ühingute tegevuse peatamine erakorralise seisukorra ajal</p> <p>(1) Erakorralise seisukorra juht võib esitada Riigikohtule taotluse mittetulundusühingute ja nende liitude, sealhulgas erakondade ning töötajate ja tööandjate ühingute tegevuse peatamiseks erakorralise seisukorra lõppemiseni, põhjendades seda ühingu või selle liidu või erakonna Eesti põhiseaduslikku korda ohustava tegevusega.</p> <p>(2) Riigikohus vaatab käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud taotluse läbi kolme päeva jooksul, arvates taotluse saabumisest.</p>	<p>§ 60. Ettevõtja, ühingu ja sihtasutuse tegevusele tingimuste seadmine või tegevuse peatamine</p> <p>(1) Vabariigi Valitsus võib erakorralise või sõjaseisukorra ajal peatada osaliselt või täielikult äriühingu, füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühingu või sihtasutuse tegevuse või kehtestada nende tegevusele tingimusi, kui see on vajalik erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks.</p> <p>(2) Erakonna ning töötajate ja tööandjate ühingu tegevuse peatamise otsustab Riigikohus Vabariigi Valitsuse taotlusel viivitamata põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduses sätestatud korras.</p>

Olukord: Kohaldab:	(3) Riigikohus otsustab käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud ühingu või selle liidu või erakonna tegevuse peatamise erakorralise seisukorra lõppemiseni või jätab erakorralise seisukorra juhi taotluse rahuldamata.	
	Erakorraline seisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
	Erakorralise seisukorra juhi taotlusel Riigikohus	<ul style="list-style-type: none"> • Vabariigi Valitsus; • Riigikohus erakonna ning töötajate ja tööandjate ühingu tegevuse peatamisel.

Majandustegevuse piiramine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	<p align="center">Riigikaitse seadus</p> <p>§ 20. Isikute põhiõigusi ja -vabadusi piiravad meetmed sõjaseisukorra ajal /.../</p> <p>(4) Vabariigi Valitsus võib kuni sõjaseisukorra lõppemiseni piirata teatud liiki või teatud tunnustele vastavate vallasasjade müüki, keelata nende väljaveo riigist või teatud piirkonnast, samuti määrata neile sundhindu juhul, kui need vallasasjad on vajalikud elanikkonna esmavajaduste rahuldamiseks või riigi sõjalise kaitsmise toetamiseks. /.../</p> <p align="center">Erakorralise seisukorra seadus</p> <p>§ 17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal (1) Erakorralise seisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks: /.../</p>	<p>§ 61. Majandustegevuse piiramine (1) Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus võib erakorralise või sõjaseisukorra ajal keelata osaliselt või täielikult teatud liiki või teatud tunnustele vastavate teenuste osutamise ning vallasasjade tootmise ja müügi, vallasasjade sisseveo riiki ja väljaveo riigist või teatud piirkonnast, kui see on vajalik erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks. (2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel vallasasja müügi piiramise korral võib muu hulgas kehtestada koguselisi piiranguid, samuti piiranguid müügi aja ja viisi ning üldiste tunnuste alusel kindlaksmääratud isikute kohta, kellele vallasasja müüa võib. (3) Vabariigi Valitsus või tema volitatud minister võib erakorralise või sõjaseisukorra ajal kehtestada müüdavate vallasasjade kogused, sundhinnad ja muud vajalikud tingimused ning kehtestada nende müügi erikorra, kui see on vajalik erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks, sealhulgas elanikkonnakaitse ja ühiskonna toimimise tagamiseks.</p>

Olukord: Kohaldab:	11) piirata või keelata relvade, mürkainete ja alkohoolsete jookide müüki; 12) kehtestada toiduainete müügi erikorra; 13) kehtestada mootorikütuse müügi erikorra; /.../	(4) Vabariigi Valitsus või tema volitatud minister võib kehtestada erakorralise või sõjaseisukorra ajal vallasasjade ostueesõiguse riigi kasuks.
	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
	Vabariigi Valitsus	<ul style="list-style-type: none"> • Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus; • Vabariigi Valitsus või tema volitatud minister.

Streikide ja töösulgude keelamine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	<p>Riigikaitse seadus</p> <p>§ 20. Isikute põhiõigusi ja -vabadusi piiravad meetmed sõjaseisukorra ajal /.../</p> <p>(3) Vabariigi Valitsus võib kuni sõjaseisukorra lõppemiseni peatada avalikku korda ähvardava ohu ennetamiseks streigid ja töösulud ning keelata nende korraldamise, sõltumata asutusest ja organisatsioonist. /.../</p> <p>Erakorralise seisukorra seadus</p> <p>§ 17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal</p> <p>(1) Erakorralise seisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks: /.../</p> <p>5) keelata streikide ja töösulgude korraldamise; /.../</p>	<p>§ 62. Streikide ja töösulgude keelamine</p> <p>Vabariigi Valitsus võib erakorralise või sõjaseisukorra ajal keelata streigid ja töösulud, kui see on vajalik kriisiolukorra lahendamiseks.</p>
Olukord:	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord

Kohaldab:	Vabariigi Valitsus	Vabariigi Valitsus
------------------	--------------------	--------------------

Teabe levitamise keelamine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	<p>Riigikaitse seadus</p> <p>§ 20. Isikute põhiõigusi ja -vabadusi piiravad meetmed sõjaseisukorra ajal /.../</p> <p>(6) Vabariigi Valitsus, peaminister ja sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minister võivad kuni sõjaseisukorra lõppemiseni keelata massiteabevahendis teatud sisuga teabe edastamise, kui selle avalikustamine võib ohustada riigi sõjalist kaitsmist või muul viisil riigi julgeolekut. /.../</p> <p>Erakorralise seisukorra seadus</p> <p>§ 17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal /.../</p> <p>7) keelata massiteabevahendites teatud liiki informatsiooni edastamise; /.../</p>	<p>§ 63. Teabe levitamise keelamine</p> <p>(1) Vabariigi Valitsus või tema volitusel Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ja Kaitsevägi võib erakorralise või sõjaseisukorra ajal keelata osaliselt või täielikult teabe sõnas, trükis, pildis või muul viisil levitamise, kui see on vajalik erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks.</p> <p>(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ja Kaitsevägi keelata teabe levitamise üksnes juhul, kui teabe levitamisega kaasneb oht avalikule korrale või oht riigi julgeoleku või riigi sõjalise kaitse tagamisele.</p>
Olukord:	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
Kohaldab:	Vabariigi Valitsus, peaminister, sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minister	Vabariigi Valitsus või tema volitusel Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ja Kaitsevägi.

Meediateenuse osutamise ja ajakirjandusväljaande väljaandmise piiramine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
<i>Piirav meede:</i>	<p>Riigikaitseseadus</p> <p>§ 20. Isikute põhiõigusi ja -vabadusi piiravad meetmed sõjaseisukorra ajal /.../</p> <p>(7) Vabariigi Valitsus, peaminister ja sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minister võivad kuni sõjaseisukorra lõppemiseni peatada meediateenuste osutamise ning ajakirjandusväljaande väljaandmise, kui on alust arvata, et nende vahendusel avalikustatav teave võib ohustada riigi sõjalist kaitsmist või muul viisil riigi julgeolekut.</p> <p>Erakorralise seisukorra seadus</p> <p>§ 17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal (1) Erakorralise seisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks: /.../</p> <p>8) peatada raadio- ja telesaadete edastamise ning ajakirjandusväljaannete väljaandmise; /.../</p> <p>Meediateenuste seadus</p> <p>§ 51. Meediateenuse vastuvõtmise ja taasedastamise vabadus /.../</p> <p>(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib teha teisest Euroopa Liidu liikmesriigist pärit</p>	<p>§ 64. Meediateenuse osutamise ja ajakirjandusväljaande väljaandmise piiramine (1) Vabariigi Valitsus või tema volitusel Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ja Kaitsevägi võib erakorralise või sõjaseisukorra ajal keelata osaliselt või täielikult meediateenuse osutamise ja ajakirjandusväljaande väljaandmise, kui see on vajalik erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks.</p> <p>(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ja Kaitsevägi keelata meediateenuse osutamise ja ajakirjandusväljaande väljaandmise üksnes ulatuses, mis ohustab avalikku korda või riigi julgeoleku või riigi sõjalise kaitse tagamist.</p>

Olukord: Kohaldab:	audiovisuaalmeedia teenuse taasedastajale taasedastamise lõpetamise ettekirjutuse järgmistel tingimustel: /.../	
	Tavaolukord, erakorraline seisukord, sõjaseisukord.	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
	Vabariigi Valitsus, peaminister ja sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minister, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	Vabariigi Valitsus või tema volitusel Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ja Kaitsevägi.

Infoühiskonna teenuste piiramine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	<p>Tavaolukorras InfoTSi § 13¹ võimaldab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil piirata infoühiskonna teenust (nt uudisteportaal või muu veebileht või rakendus), kui selle kaudu üldsusele levitatud teabega kihutatakse vihkamisele, vägivallale või diskrimineerimisele kodakondsuse, etnilise päritolu, keele, usutunnistuse või muude Eesti Vabariigi põhiseaduse §-s 12 nimetatud asjaolude tõttu, ohutatakse sõda või õigustatakse sõjakuritegusid ning kui see on vajalik riigi julgeoleku tagamiseks.</p> <p style="text-align: center;">Riigikaitseseadus</p> <p>§ 20. Isikute põhiõigusi ja -vabadusi piiravad meetmed sõjaseisukorra ajal /.../</p> <p>(7) Vabariigi Valitsus, peaminister ja sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minister võivad kuni sõjaseisukorra lõppemiseni peatada meediateenuste osutamise ning ajakirjandusväljaande väljaandmise, kui on alust arvata, et nende vahendusel avalikustatav teave</p>	<p>§ 65. Infoühiskonna teenuste piiramine</p> <p>(1) Vabariigi Valitsus või tema volitusel Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ja Kaitsevägi võib erakorralise või sõjaseisukorra ajal keelata osaliselt või täielikult infoühiskonna teenuse osutamise, kui see on vajalik erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks.</p> <p>(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ja Kaitsevägi keelata infoühiskonna teenuse osutamise üksnes ulatuses, mis ohustab avalikku korda või riigi julgeoleku või riigi sõjalise kaitse tagamist.</p>

Olukord: Kohaldab:	võib ohustada riigi sõjalist kaitsmist või muul viisil riigi julgeolekut.	
	Erakorralise seisukorra seadus § 17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal (1) Erakorralise seisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks: /.../ 8) peatada raadio- ja telesaadete edastamise ning ajakirjandusväljaannete väljaandmise; /.../	
	Tavaolukord, erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
	Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Vabariigi Valitsus, peaminister ja sisejulgeoleku tagamise valdkonna eest vastutav minister.	Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsepolitseiamet ja Kaitsevägi.

Teabele juurdepääsu piiramine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
<i>Piirav meede:</i>	Erakorralise seisukorra seadus § 17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal (1) Erakorralise seisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks: /.../ 16) keelata valitsusasutustel ja kohaliku omavalitsuse organitel teatud liiki informatsiooni andmise; /.../	§ 66. Teabele juurdepääsu piiramine (1) Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus võib erakorralise või sõjaseisukorra ajal piirata juurdepääsu teabele, mida avaliku teabe seaduse alusel ei või tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, kui see on vajalik erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks. (2) Käeoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel ei ole lubatud piirata teabele juurdepääsu kauem kui erakorralise või sõjaseisukorra lõppemiseni.
<i>Olukord:</i>	Erakorraline seisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
<i>Kohaldab:</i>	Vabariigi Valitsus	Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus

Sidevahendite kasutamise piiramine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
<i>Piirav meede:</i>	<p>Riigikaitseseadus</p> <p>§ 20. Isikute põhiõigusi ja -vabadusi piiravad meetmed sõjaseisukorra ajal /.../ (5) Vabariigi Valitsus võib kuni sõjaseisukorra lõppemiseni piirata sidevahendite kasutamist juhul, kui on alust arvata, et nende vahendusel levitatav teave võib ohustada riigi sõjalist kaitsmist või muul viisil riigi julgeolekut. /.../</p> <p>Erakorralise seisukorra seadus</p> <p>§ 17. Vabariigi Valitsuse pädevus erakorralise seisukorra ajal (1) Erakorralise seisukorra ajal võib Vabariigi Valitsus Eesti põhiseaduslikku korda ähvardava ohu kõrvaldamiseks: /.../ 14) kehtestada piirangud sidevahendite kasutamisele; /.../</p>	<p>§ 67. Sidevahendite kasutamise piiramine Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus võib erakorralise või sõjaseisukorra ajal piirata sidevahendite kasutamist, kui see on vajalik erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks.</p>
<i>Olukord:</i>	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
<i>Kohaldab:</i>	Vabariigi Valitsus	Vabariigi Valitsus või tema volitatud valitsusasutus

Sõnumisaladuse õiguse piiramine

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
<i>Piirav meede:</i>	Kehtivas õiguses tavaolukorras lubatud:	§ 68. Sõnumisaladuse õiguse piiramine

Olukord: Kohaldab:	<ul style="list-style-type: none"> - JASi alusel julgeolekuasutusele JASis sätestatud teabehankeks ja oma ülesannete täitmiseks kuriteo tõkestamisel; - PPA-le kriminaalmenetluses jälitustoimingu tegemisel kriminaalmenetluse seadustikus sätestatu kohaselt; - Kaitseväge puhul teabe hankimiseks väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi asuva konventsionaalse vastase või missioonil viibiva Kaitseväge üksust ohustava teguri kohta. 	<p>(1) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib julgeolekuasutus ja Vabariigi Valitsuse volitusel Politsei- ja Piirivalveamet ning Kaitsevägi piirata sõnumisaladuse õigust käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud toiminguga, kui see on erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks vältimatult vajalik.</p> <p>(2) Sõnumisaladuse õiguse piiramiseks võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusorgan teha teabe kogumisel järgmisi toiminguid:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) vaadata läbi postisaadetist; 2) kuulata või vaadata pealt või salvestada elektroonilise side võrgu kaudu edastatavat sõnumit või muud teavet; 3) kuulata või vaadata pealt või salvestada muul viisil edastatavat teavet. <p>(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 2 ja 3 nimetatud toimingu tegemisel on lubatud varjatult siseneda hoonesse, ruumi, sõidukisse, piirdega alale või arvutisüsteemi juhul, kui see on vältimatult vajalik toimingu eesmärgi saavutamiseks.</p> <p>/.../</p>
	Tavaolukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
	Kaitsevägi, PPA, julgeolekuasutus (kohtu loal).	<ul style="list-style-type: none"> • Julgeolekuasutus halduskohtu loal; • Vabariigi Valitsuse volitusel ka Politsei- ja Piirivalveamet ja Kaitsevägi halduskohtu loal.

Kodu, perekonna- ja eraelu puutumatuse õiguse piiramine

<i>Kehtiv regulatsioon</i>		<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	Kehtivas õiguses tavaolukorras lubatud: <ul style="list-style-type: none"> - JASi alusel julgeolekuasutusele JASis sätestatud teabehankeks ja oma ülesannete täitmiseks kuriteo tõkestamisel; 	§ 69. Kodu, perekonna- ja eraelu puutumatuse õiguse piiramine <p>(1) Erakorralise või sõjaseisukorra ajal võib julgeolekuasutus ja Vabariigi Valitsuse volitusel Politsei- ja Piirivalveamet ning Kaitsevägi piirata isiku õigust kodu, perekonna- ja eraelu</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - PPA-le kriminaalmenetluses jälitustoimingu tegemisel krimininaalmenetluse seadustikus sätestatu kohaselt; - Kaitseväe puhul teabe hankimiseks väljaspool Eesti Vabariigi territooriumi asuva konventsionaalse vastase või missioonil viibiva Kaitseväe üksust ohustava teguri kohta. 	puutumatusle käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud toiminguga, kui see on erakorralise või sõjaseisukorra lahendamiseks vältimatult vajalik. (2) Kodu, perekonna- ja eraelu puutumatusle õiguse piiramiseks võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusorgan teha järgmisi toiminguid: 1) isikut, asja või paikkonda varjatult jälgida; 2) isikusamasust varjatult tuvastada; 3) koguda elektroonilise side võrgu kaudu edastatavate sõnumite edastamise fakti, kestuse, viisi ja vormi ning edastaja või vastuvõtja isiku ja asukoha kohta andmeid; 4) varjatult siseneda ruumi, hoonesse, piirdega alale, sõidukisse või arvutisüsteemi teabe varjatud kogumiseks, salvestamiseks või selleks vajalike tehniliste abivahendite paigaldamiseks ja eemaldamiseks; 5) asja varjatult läbi vaadata ning vajaduse korral seda varjatult muuta, rikkuda või asendada. /.../
Olukord:	Tavaolukord	Erakorraline seisukord, sõjaseisukord
Kohaldab:	Kaitsevägi, PPA, julgeolekuasutus (varjatud sisenemine kohtu loal).	<ul style="list-style-type: none"> • Julgeolekuasutus; • Vabariigi Valitsuse volitusel ka Politsei- ja Piirivalveamet ja Kaitsevägi; • Varjatud sisenemine halduskohtu loal.

Kodanikukohustus

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	Riigikaitseseadus § 51¹. Ühekordse töökohustuse panemine (1) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni ja demobilisatsiooni ajal võib valitsusasutus	§ 105. Kodanikukohustus Kodanikukohustus on kriisiolukorras töö- või teenistussuhteväline üksikjuhtumil tehtav vajalik töö. Kodanikukohustust ei või rakendada töandja ja töötaja

<p>ja kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutus ja tema volitatud isik panna füüsilisele isikule, kelle riigikaitse kohustused ei tulene muust seadusest või halduslepingust, riigikaitseülesande täitmiseks või selle toetamiseks või põhiseadusliku institutsiooni toimepidevuse tagamiseks ühekordse töökohustuse, kui:</p> <p>1) ühekordset töökohustust rakendada sooviv asutus ei saa ise või vabatahtlikuna kaasatud isiku abil õigel ajal või piisavalt tulemuslikult ülesannet täita ja</p> <p>2) ühekordse töökohustuse täitmine ei tekita ebaproportsionaalselt suurt ohtu ühekordset tööd tegevale isikule või tema varale ega ole vastuolus isiku muude seadusest tulenevate kohustustega.</p> <p>/.../</p> <p>HOS § 26 lg 1</p> <p>Eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht ja muu eriolukorra juhi määratud ametiisik võivad eriolukorra ajal kohustada füüsilist isikut eriolukorra tööd tegema, kui pädevad asutused või nende poolt vabatahtlikult kaasatud isikud ei saa seda teha või ei saa seda õigel ajal teha.</p> <p>Lisaks: Päästeseadus § 19 lg 1:</p> <p>§ 19. Isiku rakendamine päästetööle</p> <p>(1) Päästetöö juht võib rakendada päästetööle füüsilist isikut alates 18. eluaastast ohu tõrjumiseks või päästesündmuse tagajärgede leevendamiseks vajalike toimingute tegemiseks, kui:</p> <p>1) Päästametil ei ole endal võimalik päästesündmuse iseloomust tulenevalt päästetööd tulemuslikult teha või selle tagajärgi leevendada;</p>	<p>vahelisest või sellesarnasest suhtest tulenevale tööle. Kodanikukohustuse täitmise eelduseks ei ole erialase väljaõppe või hariduse omamine.</p> <p>§ 106. Kodanikukohustuse täitmine</p> <p>(1) Kriisiolukorras võib valitsusasutus ja kohaliku omavalitsuse üksus füüsilise isiku suhtes, kes ei täida kriisiülesandega ameti- või töökoha ülesandeid või kelle kriisiolukorra aegsed kohustused ei tulene muust seadusest või halduslepingust, rakendada kodanikukohustust, mis aitab kaasa kriisiolukorra lahendamisele või lahendamise toetamisele tagamisele, kui:</p> <p>1) kodanikukohustust rakendada sooviv asutus ei saa ise või vabatahtlikuna kaasatud isiku abil õigel ajal või piisavalt tulemuslikult ülesannet täita ja</p> <p>2) kodanikukohustuse täitmine ei tekita ebaproportsionaalselt suurt ohtu seda täitvale isikule või tema varale ega ole vastuolus isiku muude seadusest tulenevate kohustustega.</p> <p>/.../</p>
---	--

<p>2) Päästeameti tegevuses vabatahtlikkuse alusel osalevad vabatahtlikud päästjad ei saa õigel ajal või piisavalt tulemuslikult päästetööd teha;</p> <p>3) rakendamine ei tekita ebaproportsionaalselt suurt ohtu rakendatavale isikule või tema varale.</p> <p>Lisaks: KoRS § 16 lg 1</p> <p>(1) Korrakaitseorgan võib kohustada ohtu tõrjuma või korrariikkumist kõrvaldama või ohu tõrjumiseks või korrariikkumise kõrvaldamiseks vajalikku eset korrakaitseorgani kasutusse andma isiku, kes ei ole avaliku korra eest vastutav ning kelle kohustus ohtu tõrjuda või korrariikkumist kõrvaldada ei tulene muust seadusest või halduslepingust, kui ta on võimeline ohtu tõrjuma või korrariikkumist kõrvaldama või kui tema valduses on ohu tõrjumiseks või korrariikkumise kõrvaldamiseks vajalik ese ja kui:</p> <p>1) tegemist on vahetu kõrgendatud ohuga;</p> <p>2) avaliku korra eest vastutavat isikut ei ole või vastutaval isikul ei ole võimalik ohtu õigel ajal tõrjuda või korrariikkumist kõrvaldada või see ei anna piisavat tulemust;</p> <p>3) korrakaitseorgan ei saa ise või vabatahtlikult kaasatud isiku abil õigel ajal või piisavalt tulemuslikult ohtu tõrjuda või korrariikkumist kõrvaldada ja</p> <p>4) kaasamine ei tekita ebaproportsionaalselt suurt ohtu kaasatavale isikule või tema varale ega ole vastuolus kaasatava isiku muude seadusest tulenevate kohustustega.</p>	
<p>Olukord:</p> <p>Kõrgendatud kaitsevalmidus, sõjaseisukord, mobilisatsioon ja demobilisatsioon, hädaolukord, päästesündmus, politseisündmus/avalikku korda ohustav oht</p>	<p>Kriisiolukord</p> <p>Lisaks jäävad kehtima Päästeseaduses ja KorSis ettenähtud võimalused.</p>

Kohaldamise otsustab:	Valitsusasutus ja kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutus ja tema volitatud isik, eriolukorra juht, eriolukorra tööde juht, ja muu eriolukorra juhi määratud ametiisik, päästetöö juht, korrakaitseorgan	Valitsusasutus ja kohaliku omavalitsuse üksus.
------------------------------	---	--

Ühekordne kriisiülesanne

	Kehtiv regulatsioon	Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu
Piirav meede:	<p>Riigikaitseseadus</p> <p>§ 43³. Ühekordne riigikaitseülesanne</p> <p>/.../</p> <p>(2) Kõrgendatud kaitsevalmiduse, sõjaseisukorra, mobilisatsiooni või demobilisatsiooni ajal võib Kaitsevägi, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus ja Vabariigi Valitsuse volitatud täidesaatva riigivõimu asutus anda füüsilisest isikust ettevõtjale ja juriidilisele isikule, sealhulgas kohaliku omavalitsuse üksusele, tema ülesannetest, tegevusalast või eesmärgist lähtudes ühekordse riigikaitseülesande, kui:</p> <p>1) ülesanne on vajalik kõrgendatud kaitsevalmiduse, mobilisatsiooni või demobilisatsiooni korraldamiseks või sõjaseisukorra lahendamiseks või nende toetamiseks;</p> <p>2) ülesannet ei ole võimalik täita täidesaatva riigivõimu asutustel või vabatahtlikult kaasatavate isikute abil õigel ajal või piisavalt tulemuslikult ja</p> <p>3) ülesannet ei ole võimalik täita seaduses või selle alusel määratud või täitma volitatud muul isikul.</p>	<p>§ 33. Ühekordne kriisiülesanne</p> <p>(1) Kriisiolukorra lahendamiseks või lahendamise toetamiseks võib anda füüsilisest isikust ettevõtjale ja juriidilisele isikule, sealhulgas kohaliku omavalitsuse üksusele ühekordse kriisiülesande tema ülesandest, tegevusalast või eesmärgist lähtudes.</p> <p>(2) Ühekordne kriisiülesanne on käesoleva seaduse alusel kriisiolukorras üksikjuhtumil antud ülesanne, mis peab olema seotud füüsilisest isikust ettevõtja, juriidilise isiku, sealhulgas kohaliku omavalitsuse üksuse põhitegevusega.</p> <p>(3) Kriisiolukorras võib ühekordse kriisiülesande anda kriisiolukorra juht või tema volitatud kriisiolukorra lahendamise eest vastutav täidesaatva riigivõimu asutus. Riigikaitsealises kriisiolukorras võib lisaks nimetatud asutustele anda ühekordse kriisiülesande ka Kaitsevägi ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus.</p> <p>/.../</p>
Olukord:	Kõrgendatud kaitsevalmidus, sõjaseisukord, mobilisatsioon, demobilisatsioon.	Kriisiolukord, riigikaitsealine kriisiolukord.
Kohaldab:	Kaitsevägi, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus ja Vabariigi Valitsuse volitatud täidesaatva riigivõimu asutus.	Kriisiolukorra juht või tema volitatud kriisiolukorra lahendamise eest vastutav täidesaatva riigivõimu asutus;

	riigikaitse riigikaitse kriisilukorras ka Kaitsevägi ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus.
--	---

Püsiv kriisiülesanne

	<i>Kehtiv regulatsioon</i>	<i>Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu</i>
Piirav meede:	<p>Riigikaitse seadus</p> <p>§ 43². Püsiv riigikaitseülesanne</p> <p>(1) Püsiv riigikaitseülesanne on riigikaitse eesmärgi saavutamiseks vajalik ülesanne, mis seondub ministeeriumi valitsemisalaga, muu täidesaatva riigivõimu asutuse või kohaliku omavalitsuse üksuse põhiülesandega ning juriidilise isiku ja füüsilisest isikust ettevõtja tegevusala või eesmärgiga.</p> <p>(2) Ministeeriumi ja muu täidesaatva riigivõimu asutuse püsiv riigikaitseülesanne määratakse seaduses või riigi kaitsetegevuse kavas.</p> <p>(3) Kohaliku omavalitsuse üksuse püsiv riigikaitseülesanne määratakse seaduses.</p> <p>(4) Eraõigusliku juriidilise isiku, avalik-õigusliku juriidilise isiku ja füüsilisest isikust ettevõtja püsiv riigikaitseülesanne määratakse seaduses või seaduse alusel.</p> <p>/.../</p>	<p>§ 10. Kriisiülesannete määramine</p> <p>(1) Kriisilukorra lahendamiseks või lahendamise toetamiseks määratakse täidesaatva riigivõimu asutusele ja muule asutusele, kohaliku omavalitsuse üksusele, juriidilisele isikule ja füüsilisest isikust ettevõtjale püsivad kriisiülesanded.</p> <p>(2) Püsiv kriisiülesanne on ülesanne, mis seondub täidesaatva riigivõimu asutuse või kohaliku omavalitsuse üksuse põhiülesandega ning juriidilise isiku ja füüsilisest isikust ettevõtja tegevusala või eesmärgiga. Püsiv kriisiülesanne on ka elutähtsa teenuse toimepidevuse korraldamine ja elutähtsa teenuse osutamine nii kriisilukorras kui ka enne seda.</p> <p>(3) Ministeeriumi ja muu täidesaatva riigivõimu asutuse püsiv kriisiülesanne määratakse seaduses või Vabariigi Valitsuse kriisiplaanis.</p> <p>(4) Kohaliku omavalitsuse üksuse püsiv kriisiülesanne määratakse seaduses.</p> <p>(5) Juriidilise isiku ja füüsilisest isikust ettevõtja püsiv kriisiülesanne määratakse seaduses või seaduse alusel.</p> <p>/.../</p>
Olukord:	Kõrgendatud kaitsevalmiduse, mobilisatsiooni või demobilisatsiooni korraldamiseks või sõjaseisukorra lahendamiseks või nende toetamiseks.	Kriisilukorra lahendamiseks või lahendamise toetamiseks.
Kohaldab:	Määratakse seaduses, seaduse alusel või riigi kaitsetegevuse kavas.	Määratakse seaduses, seaduse alusel või Vabariigi Valitsuse kriisiplaanis.